AZ „OKOS BALEK” – A KUTATÓI ÉLETPÁLYA KÉPE A MAGYAR EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

PAPP-VÁRY ÁRPÁD FERENC

dékán, szakvezető
Budapesti Metropolitan Egyetem
apappvary@metropolitan.hu

KOVÁCS ATTILA

vezető tréner, coach, kutatási vezető
One On One Kommunikáció
attila.kovacs@oneonone.hu

Absztrakt

„A kutató egy „okos balek”, aki szolgálja az emberiséget, de ezért nem vagy nem kellő mértékben becsülik meg. Sok a munkája, de többnyire kevés fizetése. Van némi izgalom abban, amit csinál, ám az sok pepecseléssel jár. Több irányba kell elindulnia, ahol aztán sok a zsákutca. Ezért aztán bagyon szilárd elhatározás kell, hogy valaki ezt a pályát válassza. Elhivatottság, kitartás és türelem nélkül nem megy.” Röviden erre jutott az a kvalitatív, felmérés, melyet négy egyetemen végeztünk a kutatói életpálya megítélése kapcsán. A hallgatókból összeállított fókuszcsoportok sok tanulsággal szolgáltak, hogy kívülről milyennek látszik a tudományos, egyetemi világban dolgozó kutatók képe és mitől válhatna esetleg vonzóvá a Z-knek.

Kulcsszavak: *kutatás, kutatói életpálya, imázs, megítélés, fókuszcsoport, kvalitatív vizsgálat*

1. Bevezetés, a kvalitatív kutatás célja és módszertana

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) 2021 végén azzal bízta meg a Budapesti Metropolitan Egyetem kutatócsoportját, melyet e cikk szerzői vezettek, hogy térképezze fel a

fiatalok, még pontosabban a Z-generáció körében. hogy mit gondolnak az innovációról.

A kétfázisú kutatás első lépése a kvalitatív felmérés volt. A feltáró jellegű fókuszcsoportos eljárás egyrészt alapját képezte a második fázis célzott, a problémakör jelentős pontjait számszerűsítő kérdőíves vizsgálatnak. Másrészt a kvalitatív kutatás jellemzője, hogy a vélekedések és viszonyulások feltárása önmagában is értelmezhető konkrét eredményeket szolgáltat, amelyek alapján a kutatási kérdésekkel kapcsolatban cselekvési irányok és ajánlások fogalmazhatók meg. (Schleicher 2007, Babbie 2020)

A kvalitatív fázisban fókuszcsoportokat használtunk. Ez olyan interjútechnika, melynek során a célcsoport megfelelően szelektált tagjai közös beszélgetésen vesznek részt. Egy csoport módszertani okokból legtöbbször nyolc főből áll. A módszer előnye az egyéni interjúval szemben a résztvevők egymással folytatott interakciójában rejlik, amely életszerű csoporthelyzetben zajlik. A csoportos helyzetben képet kaphatunk arról, hogy a csoporttagok hogyan viszonyulnak, mit gondolnak és éreznek egy „tárgy", termék, szolgáltatás vagy fogalom iránt. (Vicsek 2006, Mitev et al 2015, Cyr 2019, Straus 2019, Krueger – Casey 2014, Morgan 2018, Stewart – Shamdasani 2014)

A megkérdezettek konkrét válaszain kívül a válaszhoz fűzött kommentárok, a gesztusok, továbbá a csoportdinamikai sajátságok mind-mind értékes információkat hordoznak. A fókuszcsoportos vizsgálat egyik fő erénye, hogy más módszereknél alkalmasabb a véleményformálódás és a viták „modellezésére".

A fókuszcsoportos mélyinterjú az egyik legalkalmasabb eszköz a feltáró jellegű kutatási kérdés tisztázására vagy hipotézisek megfogalmazására. Továbbá a módszer használata javasolt: Általános kép kialakításához, háttér-információk gyűjtésére; Kreatív ötletek, új gondolatok születésének elősegítésére; Valamilyen tervezet potenciális hibáinak kiszűrésére; Vizsgálati kérdéssel kapcsolatos asszociációk gyűjtésére.

A célcsoport tagjainak eltérő élethelyzeteiből és az ebből fakadó vélemény- és nézetkülönbségek figyelembevétele céljából a vizsgálati mintát a képző egyetem földrajzi helye és az egyetemi képzés szakterülete szerint szűrtük.

A képző egyetem földrajzi helye szerint 3 csoportot különböztetünk meg:

1. Nyugat-Magyarország (Soproni Egyetem)
2. Budapest (Budapesti Metropolitan Egyetem, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)
3. Kelet-Magyarország (Neumann János Egyetem, Kecskemét)

Az egyetemi képzés szakterület szempontjából a kutatás 3 csoportra terjedt ki:

1. Gazdasági szakirányú képzésekben résztvevők
2. Műszaki szakirányú képzésekben résztvevők
3. Társadalomtudományi szakirányú képzésekben résztvevők

A visszajelzések, viszonyulások minél szélesebb spektrumának megismeréséhez 4 fókuszcsoport megtartása volt szükséges. Ezáltal feltárhatóvá váltak az egyetemi hallgatók releváns szempontjai és kontrollálhatók voltak az esetlegesen megjelenő vélemények eredményeket torzító hatásai.

1. táblázat: A kvalitatív, fókuszcsoportos vizsgálat fő jellemzői, a mintavétel

A kvalitatív, fókuszcsoportos vizsgálat elrendezése		
1. csoport (Sopron)	2-3. csoport (Budapest: METU, BME)	4. csoport (Kecskemét)
➢ *18-24 évesek* ➢ Az egyetemi képzés szakterülete tekintetében vegyes összetétel	➢ *18-24 évesek* ➢ Az egyetemi képzés szakterülete tekintetében vegyes összetétel	➢ *18-24 évesek* ➢ Az egyetemi képzés szakterülete tekintetében vegyes összetétel
➢ Férfiak és nők vegyesen ➢ Minden csoportban az életkori övezeten belül egyenletes kormegoszlás ➢ Csoportonként legalább 2 fő, aki részt vett TDK-n ➢ Csoportonként legalább 2 fő, aki dolgozik a tanulmányai mellett ➢ Csoportonként legalább 2 fő, akinek van saját vállalkozása vagy részt vesz családi vállalkozásban		

Forrás: A Budapesti Metropolitan Egyetem kutatása, 2021

A kvalitatív kutatás több területet ölelt fel, úgy is mint: a Z-generáció innovációhoz való viszonyulása; Az innováció jelentései, percepciója; Részvétel az innovációban; Az innováció népszerűsítész szempontjai a 18-24 éves korosztályban; Az innovatív gondolkodás jellemzése; A startup jelentése és a hozzá való viszonyulások; Vállakozások és startup indítás; Az ideális startup szervezet; A Z-generáció önpercepciója; végül, de nem utolsó sorban a kutatói életpálya megítélése.

A legutóbbi kapcsán a fókuszcsoportok során a következő kérdéseket jártuk körül az egyetemistákkal:

- *„Mit gondoltok a kutatói életpályájáról? Mi jut eszetekbe arról a szóról, hogy kutatás, kutató?”*
- *„Meglátásotok szerint hogyan befolyásolja közvetlen környezeteteket és saját életeteket a kutatás, illetve a kutatások eredményei?”*
- *„Milyen módon tehető érdekessé a tudományos kutatás, mint életpálya a 18-24 éves Z generáció számára szerintetek?”*

Ezen kívül arra kértük őket, hogy írják le, milyen szerintük a tipikus kutató:

„Képzeljétek el, hogy mi most egy tipikus kutató embert várunk magunk közé. Egyszer csak kopogtatnak és itt áll előttünk. Írjátok le, milyen! (Külső, megjelenés, belső, családi állapot, anyagi helyzet, egészségi állapot, nem, kor, ápoltság, karakter, öltözködés, viselkedési stílus stb.)

- *Hogyan, milyen életet él?*
- *Mi a legfontosabb a számára?*
- *Vannak-e céljai, tervei? Mik ezek?*
- *Mennyire sikeres, mennyire elégedett az életével, boldog-e?*
- *Mivel tölti a szabad idejét? Szeret-e szórakozni? Hogyan? Mire költi a pénzét?*
- *Hogyan viselkedik: egy baráti társaságban, idegenekkel, férfiakkal, nőkkel?*
- *Mennyire szimpatikus a számotokra ez az életforma? Miben szeretnél hasonlítani hozzá és miben nem? Miért?”*

2. Általános eredmények: a kutatói életpálya megítélése

Elmondható, hogy ambivalencia jellemző a kutatók megítéléseire. Leegyszerűsítve, a jellemző vélemény az volt, hogy a kutató egy „okos

balek", aki szolgálja az emberiséget, de ezért nem vagy nem kellő mértékben becsülik meg.

Az első reakciók a kutatás, kutató szóra a következők voltak – a zárójelben, dőlt betűvel azt jelölve, hogy mi hangzott el a fókuszcsoporton:

- Okos ember, aki veleszületetten rendelkezik a kutatáshoz szükséges képességekkel és elhivatott. (*„Eléggé okos ember, igazából vannak emberek, akik már úgy születnek, hogy bennük van ez, hogy ők kicsit fejlettebbek, mint mondjuk egy átlagos réteg, azok kutatnak ilyen dolgok után, vagy valakit ez érdekel, és nem mindenki születik arra, hogy kutasson, hiába szeretne, de nem ért annyira hozzá, mint aki erre rászületett, úgymond."; „Lehet mondani életvitelt is, hogy éjjel-nappal, 0-24-ben azon jár az agya."*)
- A kutató az egész emberiséget szolgálja, de ez lehet, hogy az egyénnek nem válik hasznára, nem térül meg neki, nem kapja meg a „jutalmát" (*„Nekem igazából az jut eszembe, hogy nem igazán az embert magát, aki kutat, azt szolgálja, hanem inkább az emberiséget, mert mondjuk, lehet, hogy az ember elkezd kutatni fizikából, tök mindegy, valami tudományágból valamit, van egy ötlete és nem feltétlenül az életében, de rá 1-2 évre és abból csak az emberiségnek lesz hasznos, de annak az adott embernek már nem az ő életében. Ez például egy negativitás benne."; „Igen, az eredményt, hogy sikerült, és úgy távozik, hogy csalódottan."*)

A kutatói életpályára adott elsődleges asszociációk:

- Sok munka
- Kevés fizetés
- Izgalom
- Sok pepecselés, több irányba elindulni és sok zsákutca is kialakul belőle
- Tesztelés
- Türelem
- Elhivatottság, kitartás
- Új információk elsajátítása, tapasztalatszerzés
- Nagyon szilárd elhatározás

Elmondható, hogya fiatalok közül a kutatói életpályát többen anyagilag nem kifizetődőnek tartják. Ezt a magyarországi viszonyokhoz kapcsolják, itt tartják érvényesnek. Külföldi vagy magyarországi külföldi cégeknél az anyagi megbecsülést is jóval jelentősebbnek ítélik. A magyarországi kutatókat úgy látják, mint akik a helyzetüket félretéve, elhivatottságból

dolgoznak, ez a motivációs bázisuk. (*„Pénzügyileg olyan ... csóró. ... Igen.”; „Vannak olyan témák, amiket finanszíroznak pályázatokkal, csak nem mindent.”; „Kutatói életpálya, az a baj, hogy valaki kitalál valami nagyon jót, de nem jut el addig, mert mellette éhen hal szegény. Nagyon sok kutatói pálya úgy van, hogy valaki kutat és az nem olyan népszerű, akkor neki valami mást is dolgoznia kell mellette. Minimális megélhetősége, minimálbér van valószínűleg.”; „Inkább elhivatottnak kell lenni, hogy inkább az érzésért, aki ezt szeretné vállalni, nem feltétlen az ilyen külső anyagi tényezők hanem, ami neki így személyesen, mármint az, hogy akik ilyen típusúak, azok szeretnék megváltani a világot.”*)

Magyarországon stresszes a kutatói életpálya, főleg a versenyszférában. Vannak pályázatok, amik akár kifizetődővé is tehetik a kutatói életvitelt, de ezzel nehéz tervezni. Ambivalencia jellemzi a helyzetet, mert a kutatói tevékenységet érdekesnek és vonzónak is találják, de sok munkával jár, amit elhivatottságból lehet csak végezni. A korábbiakban a megkérdezettek úgy nyilatkoztak generációjukról, mint akik a sok munkát és az egzisztenciális bizonytalanságot határozottan rosszul viselik. (*„Én dolgoztam kutatócégnél, az, hogy ti most Magyarországból indultok ki. ... Vegyészmérnöki, felületkezelő cég volt, de kutató nemcsak úgy létezik, vannak egyetemeknek meg cégeknek, akik igen kemény pályázatokkal bírnak, és hatalmas pénzeket kapnak, a kutatói dolog, az, hogy most nálunk sajnos így összefonódott, hogy a kutatás az egyemen történik, ott meg annyira nem feltétlen tökéletes az anyagi helyzet, nincsenek annyira megfizetve, az egy dolog, de a kutatómunka rengeteg visszássággal jár, sokkal stresszesebb, mint ahogy azt az emberek elképzelik, az egy hatalmas nyomás, tényleg, főleg ha versenycégnél van az ember, jó, meg amúgy különben tök érdekes, én azt a részét szerettem, csak ott is úgymond fel kell venni a tempót, van annyi munka, mint egy termelőcégnél, simán, nem mindegyik néz ki úgy, hogy ott naponta háromszor 2 órát kávéznak, hanem azért ott tényleg, egy jó életpálya, elhivatottság kell hozzá, az tény és való, de azt is be kell látni, hogy rengeteg munkával jár.”*)

Akik szívesen lennének kutatók, azok kiemelték az érdeklődési téma jelentőségének fontosságát. A járvány aktualitása ennek az értékelésében meghatározó volt. Egészségügyi témák előtérbe kerültek. (*„Én említettem, hogy igen. Engem nagyon érdekel maga a téma és ezt hogy lehetne megállítani vannak olyan járványok, amikre a mai napig nincs gyógyszer, csak lassítani tudják vagy a tüneteket enyhíteni.”; „Főleg a betegségek érdekelnek. Ehhez képest kereskedelem és marketing szakon*

vagyok, de nem tanultam biológiát középiskolában, nem voltak ilyen lehetőségeim, hogy orvosira menjek.")

A kutatói életpálya vonzóságát erősítő szempontok:

- A kutatások eredményeinek áttörő jelentősége lehet *(„Olyan szinten vonzó lehet, hogy felderítik, hogy most a társadalom milyen véleménnyel van bizonyos dolgokról és akár ez megint csak tudja a cégeket segíteni, hogy milyen erősen kell kommunikálni valamiről, hol lehet az áttörés."*)
- A kutatómunka kreatív tevékenység – ambivalencia, hogy megengedhet-e ilyen hobbi jellegű tevékenységet *(„Nagyon kreatív."; „Ha már stabil lábon állok, egy masszív jövedelemmel, majd akkor."*)
- Elősegíti a fejlődést, az innovációt (*„Ő nyújt nekünk olyan segítséget adatokkal, amik mondjuk, az innovációt elősegítik."*)

Nem vonzó a kutatói életpályában:

- Magányos, elszigetelt világként látják a kutató életét, aki lemarad sok dologról azért, mert kizárólag a kutatásra fókuszál. (*„Olyan magányos és elszigetelt ez a világ."; „Számomra azért nem, mert egy csomó dologról lemarad, emberi kapcsolatokról, mert egy célra fókuszál, van egy jó ötlete, azt meg kell csinálni, abba fekteti az egész idejét."*)
- Kockázatos abban az értelemben, hogy nagy a verseny és lehet, hogy az eredményei rövid időn belül elévülnek. A belefektetett munka ez esetben nem térül meg. (*„Nehéz, mert egy témában kutat, mi van, ha egy olyan témában kutat, amire egy év múlva jön egy sokkal jobb megoldás, és igazából az egész felesleges volt, amit csinált."*)

3. Megszemélyesítés: „a tipikus kutató"

Ahogy már szó volt róla, a fókuszcsoport résztvevőit megkértük, hogy próbálják elképzelni a tipikus kutató mintapéldányát, aki a kutatók minden megkülönböztető jegyét magában hordozza. A projektív feladat feltárta a kutatókhoz a kutatói életpályához való rejtett viszonyulásokat.

A megszemélyesítés nem volt egyértelmű. Az ellentéteket is magába foglaló vélemények az eltérő személyes tapasztalatokon, illetve különböző filmélményekből (pl. Indiana Jones, Agymenők) táplálkoztak.

A „tipikus kutató" neme:

- Inkább férfi (*„Férfi. Férfi. A nagy átlag, az férfi.”; „Férfi.”; „Szeretném azt gondolni, hogy nő is lehet, de a sztereotípia miatt pont férfi ugrik be,”*)
- Lehet nő is (*„Olyan 40-50 éves, inkább nő. Ő nem foglalkozik a megjelenésével, a külsőségekkel, arra ad, hogy tiszta legyen, rendezett, de nem az a központi témája, hogy divatosan öltözzön föl, nem a külsőség a fókusz neki.”*)
- Nem egyértelmű a nem meghatározása (*„Mindegy, hogy férfi vagy nő, kutasson, legyen elhivatott, kitartó.”; „Ezt nem határoznám meg egyértelműen.”; „Ha én azt hallom, hogy kutató, nekem egy kép ugrik fel, nem tudom elképzelni, hogy egy férfi, hanem nekem egy nő és egy férfi ugrik fel, nem tudom elképzelni, hogy csak egy férfi.”*)

A „tipikus kutató” életkora:

- Öreg (*„Szemüveges. Öreg.”*)
- Lehet fiatal – Agymenők filmsorozat hatása (*„Teljesen random, az Agymenőkben például Sheldon Cooper egy nagyon fiatal ember, húszonpár éves ember, aki Nobel-díjat nyert, arról szól az a sorozat.”*)
- Középkorú (*„Szerintem 40 körül.”; „Én 40-50-et mondanék. ... A karrier akkor szokott általában a tetején lenni.”; „Én 30-at mondanék, 30 alatt nagyon ritka, 40 fölött igen, inkább 30-tól kezdve.” „Középkorúnak képzelem el, 45 fölött, akkor tud már a pályán úgy kiteljesedni, hogy már nem asszisztens, nem gyakornok és valaminek esetleg valaminek a vezetője.”*)

A „tipikus kutató” tulajdonságai:

- Rendszerető (*„Rendszerető, nagyon.”*)
- Kíváncsi, szenvedélyes (*„Kíváncsi. Szenvedélyes tud lenni egy-egy téma iránt.”*)
- Csapatjátékos (*„Csapatjátékos, általában nem egyedül kutatnak, egy kutatásban mindig van egy folyamat, ami visz, visz tovább, több ember is kell hozzá.”*)
- Elhivatott (*„Mert elhivatott.”*)

A „tipikus kutató” anyagi helyzete:

- A kutatási témától teszik függővé. Inkább a mérsékelt anyagi jóllétet tartották jellemzőnek. *(„Szegény.”; „Attól függ.”; „Ismerek egy történészt, akinek bejött az élet mondhatni így, nem volt sok pénze, alig tudott megélni így ezekből a régészeti leletekből, feltárásokból, de*

miután talált egy olyan dolgot, 40 éves korára, egyből könyvet írt, és hirtelen ugye támogatják és akkor lett több pénze, de a legelején, amikor kutat, nem biztos, hogy olyan anyagi helyzetben van, mint egy pár év múlva.”; „Ez függ a kutatástól is, hogy milyen téma. Lehet, hogy valaki semmit nem fog elérni a kutatása során, de lehet, hogy valaki, mint ez a régész igen, és a végén elismerik.”)

A „tipikus kutató” megjelenése:

- Vitát váltott ki. A kopottól a nagyon elegánsig megjelentek vélemények. *(„Elegáns.”; „Kopott.”; „Van az, aki nagyon elegáns meg van az, aki egy egyszerű hétköznapi ruhában jár.”; „Nekem elegánsabb inkább.”; „Attól is függ, hogyan öltözködik, hogy milyen területen kutat.”; „Az a régész, történész, akit én ismerek, az elég elegáns.”; „Férfi, szerény.”; „Ápolt. Igen, ápolt.”*)

Mi a legfontosabb a „tipikus kutató” számára:

- A kutatás életcél, nem egyszerű munka. (*„Maga a kutatás. Ez a célja. Erre tette fel az életét.”; „A kutatás kezdete meg a célja, erre tette föl az életét.”; „Hogy valamit elérjen.”; „Hogy elérje a kutatással az eredményt.”; „Más célja nincs neki, ami célt kitűz, azt teljesítse, bármilyen irányzatban.”; „Egy kis elismerésre vágyik.”; „Nobel-díj.”; „Egy forró kézfogás, egy ölelés vagy egy hátbaveregetés szokott lenni.”*)

A „tipikus kutató” viselkedése:

- Viselkedésében egy átlagos karakter. Társaságnak nem a középpontja, hangadója, de nem is áll a periférián. (*„Nem biztos, hogy kitűnik, de nem zárkózik el. Nem ő van a középpontban, de nem feltétlenül a legzárkózottabb személyiség. Inkább átlagosnak mondanám.”*)
- Társaságban sokat beszél, de leginkább a saját kutatási témájáról. (*„Egy társaságon belül szívesen beszélget bárkivel.”; „És nagyon sokat beszél.”; „A saját témájáról.”; „Nem, nyitott az új témákra, hátha köze van a kutatásához.”; „De át tudja vezetni a sajátjára.”*)
- Szakbarbár, csak a munkájával foglalkozik. (*„Egy kutató mindig kutat, mindig keresi a véleményeket, hogy ki, hogy látja a világot, mindig belekérdez abba, hogy ki hogy látja azt a témát, ami az ő számára kedves.”; „Folyamatosan pörög, csinálja, és egyszer csak összeesik a kialvatlanságtól.”; „Ilyen Indiana Jones-félék, egyik pillanatban még fent van a katedrán, a következőben meg kint*

terepmunkán, így tudnám a férfi kutatót elképzelni, és a nőt is hasonlóképpen.")

- A „tipikus kutató" elégedettsége, boldogsága leginkább attól függ, hogy mennyi megbecsülést kap. (*„Boldog, igen, mert elhivatott, úgy gondolja, hogy ezzel egy nagyon jó célt tud elérni, ha valamit ki tud találni."; „Igen, a munkájára úgy gondol, mint a hobbijára, szívvel-lélekkel csinálja."; „Szerintem meg pont nem boldog."; „Szerintem se."; „Mert azt keresi, hogy mi az, ami rossz és nem azt, hogy mi az, ami jó és ahhoz egy ilyen nagyon fejlett, hogy mondjam, szociális gondolkodás kell, hogy úgy tudj gondolkodni, hogy lásd az életben, mi a szép, a tudósokra ez pont nem jellemző, a szakmai területen igen, de a szociális készségükre nem, emiatt inkább a rosszat látja, szociális téren inkább a rosszat látja, pont azért, mert nem ő a társaság közepe."; „Én azt mondanám, hogy nem kap elég megbecsülést a munkájára. Nagyon kevés kutató van manapság, nagyon sokan folyamatosan előállnak új dolgokkal, de nagyon kevés, ami megmaradt kitüntetésszinten, attól függetlenül folyamatosan fejlesztik a dolgokat, csak rengetegen nem kapnak ezért olyan elismerést. Eszmeit is akár, csak a titulus, hogy őt tényleg kutatónak gondolják, a fizetésről mondtuk, hogy az igazán nem megfelelő."*)

4. Jövőkép: mitől lehet vonzó a kutatói lét a Z-generációnak?

A tipikus kutató, ha nem tud kapcsolatot teremteni, mert például túl sok szakzsargon kifejezést használ, akkor kevésbé szimpatikus. Az egyetemi hallgatóknak ez a véleménye jól köthető az egyetemi előadásokon tapasztaltakhoz. *(„Ha nagyon okos, akkor nem annyira szimpatikus, úgy értem, hogy mondjuk, olyan szakszavakkal illeti a nézőközönségét egy előadáson, aminek a háromnegyede például nincs is meg, olyan szóhasználattal mondja a mondanivalóját."; „Olyan túl okoskodó."; „Hiába beszél bármit, úgyse fogjuk érteni, mert olyan szavakat használ."*)

Megoszlanak a vélemények a kutatói életforma vonzóságáról. Azt személyiségfüggőnek vélik, szerintük az introvertált és a monotonitást jól tűrő személyeknek inkább vonzó ez az életpálya. *(„Ez emberfüggő nagyon, hogyha valaki tűri a monotonitást, akkor lehet jó kutató."; „Vannak ilyen egyszerű emberek, akik így elvannak ezzel, boldoggá teszi őket."; „Sok sztereotípia van kutatókról, akik ilyen nagyon befordult és szürke emberek."*)

Nem vonzó, nem szívesen végezne kutatói munkát, akinek az a véleménye, hogy:

- Nem vonzó a kutatói életforma, mert nem érzi a szükséges elhivatottságot a mindennapi kutatáshoz. Kötött életformának tűnik a számukra és a munka nem ér véget szerintük a munkaidő lejártakor. *(„Én biztos nem lennék. Én nem is vagyok ilyen nagy kutató, nem tudom elképzelni, hogy kutatnék minden nap, nem lennék olyan személyiség.”; „Azért az egy visszafogottabb életforma.”; „Meg a kutató hazaviszi a munkáját, sose hagyja abba a gondolkodást, én, ha letelt a munkaidő, a munkát leteszem és magammal foglalkozom, én nem szeretném még a munkaidő után is, hogy mit kéne még megnézni, mi van még.”; „Kicsit kötöttebb életforma.”; „Is-is nekem, csinálnám is, mert például itt ez a 3D, ezt nagyon szeretem, és abban el tudom képzelni, hogy ebben a technológiában továbbfejleszteni, kutatni, hogy minél jobb legyen, de nem szeretném arra szánni az egész életemet, hogy én éjjel-nappal kutatok vagy azon pörög állandóan az agyam, én szeretnék mást is csinálni az életemben.”*)

Vonzó, szívesen végezne kutatói munkát, aki úgy gondolja, hogy:

- Vonzó a kutatói életforma azok számára, akik szeretik a problémamegoldó kihívásokat. *(„Én simán. Én szeretek problémákat megoldani, hogyha valahol dolgozni szeretnék, akkor nem akarom utálni, én szeretném azt csinálni, én olyan munkát akarok végezni, amit szeretek, és mondjuk, egy problémamegoldás, kutatás, azt szeretem, problémákat megoldani, és ezért kutatnék szívesen.”*)
- Változatos, mindig hoz újdonságot és a kutató azzal foglalkozik, amit szeret. (*„Én változatosabbnak képzelem el, nekem ez túl tipikus.”; „Nagyon változatos lehet, jó esetben azzal foglalkozik, amit szeret, azon belül mindig van valami új, valami más, amit megvizsgálhat, fejleszthet.”; „A munkáján belül változatos a dolog, ott mindig lesznek újabb sztorik.”*)

5. Összegzés, a kutatói életpálya képe címszavakban

Az egyetemisták körében végzett 4 fókuszcsoport alapján az eredmények a következőképp összegezhetők, azaz ilyennek látják a fiatalok a kutatókat:

- A tipikus kutató középkorú, 40+-os férfi.
- Jellemző rá az elhivatottság a munkájával kapcsolatban.

- Rendszerető, kíváncsi és szenvedélyes, főleg a munkájában.
- Anyagi helyzetét nézve inkább szerény egzisztencia jellemzi, de ez attól is függ, hogy mennyire kurrens témában kutat.
- Megjelenése nem jellemző, lehet kopott, hétköznapi, de akár nagyon elegáns is.
- A kutatásának eredményessége a legfontosabb a tipikus kutató számára és az, hogy ezzel elismerést (szakmai, erkölcsi, anyagi) váltson ki.
- Átlagos karakter, aki beilleszkedik a társasági életbe, de nem a középpontja.
- Sokat beszél a munkájáról, más nagyon nem is érdekli, szakbarbár.
- Elégedettsége, boldogsága leginkább attól függ, hogy mennyi megbecsülést kap.
- Összességében egyfajta „okos balek”

Irodalomjegyzék

Babbie, E. (2020) A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi Kiadó

Cyr, J. (2019) Focus Groups for the Social Science Researcher (Methods for Social Inquiry). UK: Cambridge University Press

Krueger, R. A. – Casey M. A. E. (2014) Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research. US: Sage Publications

Mitev A. Z. – Simon J. – Gyulavári T. – Szűcs K. – Neumann-Bódi E. – Neulinger Á. (2015) A marketingkutatás alapjai. Budapest: Akadémiai Kiadó

Morgan, D. E. (2018) Basic and Advanced Focus Groups. US: Sage Publications

Schleicher N. (2007) Kvalitatív kutatási módszerek a társadalomtudományokban. Budapest: BKF

Stewart, D. W. – Shamdasani, P. N. (2014) Focus Groups: Theory and Practice – Applied Social Research Methods Series. US: Sage Publications

Straus, R. A. (2019) Mastering Focus Groups and Depth Interviews: A Practitioner's Guide. US: Paramount Market Publishing

Vicsek L. (2006) Fókuszcsoport – Elméleti megfontolások és gyakorlati alkalmazás. Budapest: Osiris Kiadó

Business, Arts and Culture

METROPOLITAN SCHOLAR

NYITOTTAN A VÁLTOZÁSRA – ÍRÁSOK A 70 ÉVES VASS LÁSZLÓ TISZTELETÉRE

METROPOLITAN SCHOLAR

Business, Arts and Culture

NYITOTTAN A VÁLTOZÁSRA

ÍRÁSOK A 70 ÉVES VASS LÁSZLÓ TISZTELETÉRE

Szerkesztette:
Izmindi Richárd, Kiss Ferenc

Budapest, 2022

METROPOLIAN SCHOLAR – Business, Arts and Culture

könyvsorozat / book series

Szerkesztő: Izmindi Richárd, Kiss Ferenc

Technikai szerkesztő: Kiss Ferenc

© Bachmann Bálint, Bakk Miklós, Bakó Rebeka, Balog Viktória, Bathó Gábor, Behringer Zsuzsanna, Csáki György, Csanády Márton Tamás, Dér Csaba Dezső, Gál Márk, Hain Ferenc, Izmindi Richárd, Kis Márta, Lukács Rita, Németh Erzsébet, Németh Gabriella, Németh Katalin, Panyi Dávid, Papp-Váry Árpád, Papp-Váry Árpád Ferenc, Pereni Dominik, Pupek Emese, Száz János, Takács Laura, Tevely Titanilla, Vásáry Miklós, Vass Vilmos, 2022

Copyright: Jelen kiadvány szabad hozzáférésű a Creative Commons „CC BY" licensznek megfelelően. /
This publication is Open Access according to the Creative Commons „CC BY" licence scheme.

ISSN: 2786-4413
ISBN: 978-615-5459-19-1 (print)
ISBN: 978-615-5459-20-7 (pdf)

Első kiadás / First edition, 2022

Kiadó / Publisher: Budapesti Metropolitan Egyetem,
1148 Budapest, Nagy Lajos király útja 1-9.
www.metropolitan.hu

Felelős kiadó / Published by: a Budapesti Metropolitan Egyetem rektora / Rector of Budapest Metropolitan University